ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (έκτο τμήμα)
της 30ής Ιανουαρίου 2002 *

Στην υπόθεση C-107/99,

Ιταλική Δημοκρατία, εκπροσωπούμενη από τον U. Leanza, επικουρούμενο από τον I. M. Braguglia, avvocato dello Stato, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο,

προσφεύγουσα,

κατά

Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενης από τους E. de March, K. Simonsson και H. Speyart, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο,

καθής,

υποστηριζομένης από την

Ιρλανδία, εκπροσωπούμενη από τον J. Payne, επικουρούμενο από τους D. McGuinness, SC, και E. Kent, solicitor,

* Γλώσσα διαδικασίας: η ιταλική.

και το

Ηνωμένο Βασίλειο της Μεγάλης Βρετανίας και της Βόρειας Ιρλανδίας, εκπροσωπούμενο από τον J. E. Collins, επικουρούμενο από τον D. Wyatt, QC,

παρεμβαίνοντες,

που έχει ως αντικείμενο την ακύρωση της αποφάσεως της Επιτροπής της 16ης Δεκεμβρίου 1998 περί εγκρίσεως των τροποποιήσεων της ενδεικτικής κατανομής των κοινοτικών πρωτοβουλιών, που κοινοποιήθηκε στην Ιταλική Δημοκρατία με επιστολή του Γενικού Γραμματέα της Επιτροπής της 19ης Ιανουαρίου 1999, καθώς και όλων των πράξεων στις οποίες στηρίζεται ή με τις οποίες συνδέεται η απόφαση αυτή,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (έκτο τμήμα),

συγκείμενο από την N. Colneric, πρόεδρο του δευτέρου τμήματος, προεδρεύουσα του έκτου τμήματος, και τους C. Gulmann, J.-P. Puissochet (εισηγητή), R. Schintgen και B. Σκουρή, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: J. Mischo
γραμματέας: H. A. Rühl, κύριος υπάλληλος διοικήσεως,

έχοντας υπόψη την έκθεση ακροατηρίου,

αφού άκουσε τις αγορεύσεις των διαδίκων κατά τη συνεδρίαση της 14ης Ιουνίου 2001,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 11ης Οκτωβρίου 2001,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Δικαστηρίου στις 29 Μαρτίου 1999, η Ιταλική Δημοκρατία ζήτησε, δυνάμει του άρθρου 173 της Συνθήκης ΕΚ (νυν, κατόπιν τροποποιήσεως, άρθρου 230 ΕΚ), την ακύρωση της αποφάσεως της Επιτροπής της 16ης Δεκεμβρίου 1998 περί εγκρίσεως των τροποποιήσεων της ενδεικτικής κατανομής των κοινοτικών πρωτοβουλιών, η οποία κοινοποιήθηκε στην προσφεύγουσα με επιστολή του Γενικού Γραμματέα της Επιτροπής της 19ης Ιανουαρίου 1999 (στο εξής: προσβαλλομένη απόφαση), καθώς και όλων των πράξεων στις οποίες στηρίζεται ή με τις οποίες συνδέεται η απόφαση αυτή, ιδίως δε της γνώμης της επιτροπής διαχειρίσεως της 22ας Σεπτεμβρίου 1998 και του συνημμένου στην εν λόγω επιστολή πίνακα.

Το νομικό πλαίσιο και τα πραγματικά περιστατικά της διαφοράς

2 Το άρθρο 130 Α της Συνθήκης ΕΚ (νυν, κατόπιν τροποποιήσεως, άρθρο 158 ΕΚ) ορίζει ότι η Κοινότητα αναπτύσσει και εξακολουθεί τη δράση της με σκοπό την ενίσχυση της οικονομικής και κοινωνικής της συνοχής. Ειδικότερα, η Κοινότητα αποσκοπεί στη μείωση των διαφορών μεταξύ των επιπέδων ανάπτυξης των δια-

φόρων περιοχών και στη μείωση της καθυστερήσεως των πλέον μειονεκτικών περιοχών προκειμένου να προαχθεί η αρμονική ανάπτυξη του συνόλου της Κοινότητας. Κατά το άρθρο 130 Β της Συνθήκης ΕΚ (νυν άρθρο 159 ΕΚ), η Κοινότητα ενισχύει επίσης την υλοποίηση του στόχου αυτού με τη δράση της μέσω των ταμείων που έχουν σκοπούς διαρθρωτικού χαρακτήρα.

3 Για την επίτευξη των στόχων αυτών και για τη ρύθμιση της αποστολής των ταμείων, το Συμβούλιο εξέδωσε τον κανονισμό (ΕΟΚ) 2052/88, της 24ης Ιουνίου 1988, για την αποστολή των διαρθρωτικών ταμείων, την αποτελεσματικότητά τους και τον συντονισμό των παρεμβάσεών τους μεταξύ τους καθώς και με τις παρεμβάσεις της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων και των άλλων υφισταμένων χρηματοδοτικών οργάνων (ΕΕ L 185, σ. 9), όπως τροποποιήθηκε ιδίως με τον κανονισμό (ΕΟΚ) 2081/93 του Συμβουλίου, της 20ής Ιουλίου 1993 (ΕΕ L 193, σ. 5, στο εξής: κανονισμός 2052/88), και τον κανονισμό (ΕΟΚ) 4253/88, της 19ης Δεκεμβρίου 1988, για τις διατάξεις εφαρμογής του κανονισμού 2052/88 όσον αφορά τον συντονισμό των παρεμβάσεων και των διαφόρων διαρθρωτικών ταμείων μεταξύ τους καθώς και με τις παρεμβάσεις της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων και των λοιπών υφισταμένων χρηματοδοτικών οργάνων (ΕΕ L 374, σ. 1), όπως τροποποιήθηκε ιδίως με τον κανονισμό (ΕΟΚ) 2082/93 του Συμβουλίου, της 20ής Ιουλίου 1993 (ΕΕ L 193, σ. 20, στο εξής: κανονισμός 4253/88).

4 Κατά το άρθρο 4, παράγραφος 1, πρώτο εδάφιο, του κανονισμού 2052/88:

«Η κοινοτική δράση θεωρείται ως συμπλήρωμα ή συμβολή στις αντίστοιχες δράσεις των κρατών μελών. Αυτό επιτυγχάνεται με τη στενή συνεργασία ανάμεσα στην Επιτροπή, το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος, τις αρμόδιες αρχές και οργανισμούς [...] που ορίζονται από το κράτος μέλος σε εθνικό, περιφερειακό, τοπικό ή άλλο επίπεδο· όλα τα μέρη αποτελούν εταίρους κατά την επιδίωξη ενός κοινού σκοπού. Η συνεργασία αυτή καλείται στο εξής "εταιρική σχέση". Η εταιρική σχέση καλύπτει την προετοιμασία, τη χρηματοδότηση, την εκ των προτέρων εκτίμηση, την παρακολούθηση και την εκ των υστέρων αξιολόγηση των ενεργειών.»

5 Κατά το άρθρο 5, παράγραφος 5, τρίτο εδάφιο, του εν λόγω κανονισμού:

«Οι [χρηματοδοτικές] παρεμβάσεις [των διαρθρωτικών ταμείων] αναλαμβάνονται με πρωτοβουλία των μελών ή της Επιτροπής σε συμφωνία με το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος.»

6 Οι παρεμβάσεις που αναλαμβάνονται με πρωτοβουλία της Επιτροπής είναι αυτές που ονομάζονται «κοινοτικές πρωτοβουλίες».

7 Το άρθρο 12, παράγραφοι 4 και 5, του ίδιου κανονισμού ορίζει τα εξής:

«4. Η Επιτροπή καθορίζει, με διαφανείς διαδικασίες, τις ενδεικτικές κατανομές ανά κράτος μέλος, για κάθε έναν από τους στόχους αριθ. 1 έως 4 και 5 β', των πιστώσεων ανάληψης υποχρεώσεων των διαρθρωτικών ταμείων, λαμβάνοντας πλήρως υπόψη, όπως προηγουμένως, τα ακόλουθα αντικειμενικά κριτήρια: την ευημερία, σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο, τον πληθυσμό των περιοχών και τη σχετική σοβαρότητα των διαρθρωτικών προβλημάτων, περιλαμβανομένου του επιπέδου της ανεργίας και, προκειμένου για τους σχετικούς στόχους, των αναγκών της αγροτικής ανάπτυξης [...].

[...]

5. Για την περίοδο [1994-1999], το 9 % των πιστώσεων ανάληψης υποχρεώσεων των διαρθρωτικών ταμείων διατίθεται για χρηματοδότηση παρεμβάσεων που πραγματοποιούνται με πρωτοβουλία της Επιτροπής σύμφωνα με το άρθρο 5, παράγραφος 5.»

8 Τέλος, κατά το άρθρο 17, παράγραφος 2, του κανονισμού 2052/88:

«Κατά την εφαρμογή των παρεμβάσεων που έχουν αναληφθεί με πρωτοβουλία της σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 5, παράγραφος 5, τελευταίο εδάφιο, η Επιτροπή επικουρείται από επιτροπή διαχείρισης αποτελούμενη από αντιπροσώπους των κρατών μελών.»

9 Πρέπει να παρατεθούν επίσης ορισμένες διατάξεις του κανονισμού 4253/88.

10 Το άρθρο 11, παράγραφος 1, πρώτο εδάφιο, του κανονισμού 4253/88, που αναφέρεται στις κοινοτικές πρωτοβουλίες, ορίζει τα εξής:

«Κατ' εφαρμογήν του άρθρου 5, παράγραφος 5, του κανονισμού (ΕΟΚ) 2052/88, η Επιτροπή μπορεί με πρωτοβουλία της, σύμφωνα με τις διαδικασίες που καθορίζονται στον τίτλο VIII, και κατόπιν ενημερωτικής ανακοίνωσης στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, να αποφασίσει να προτείνει στα κράτη μέλη να υποβάλουν αιτήσεις συνδρομής για δράσεις που παρουσιάζουν ιδιαίτερο ενδιαφέρον για την Κοινότητα [...].»

11 Σύμφωνα με το άρθρο 14 του ίδιου κανονισμού, η Επιτροπή «αποφασίζει σχετικά με τη χορήγηση της συνδρομής των ταμείων».

12 Κατά το άρθρο 20, παράγραφος 1, του ίδιου κανονισμού:

«Οι αναλήψεις από τον προϋπολογισμό πραγματοποιούνται με βάση τις αποφάσεις της Επιτροπής που εγκρίνουν τις εξεταζόμενες δράσεις [...].»

13 Εξάλλου, κατά το άρθρο 24 του ίδιου κανονισμού, που φέρει τον τίτλο «Μείωση, αναστολή και ακύρωση της συνδρομής»:

«1. Αν η υλοποίηση δράσης ή μέτρου δεν φαίνεται να δικαιολογεί ούτε τμήμα ούτε το σύνολο της χρηματοδοτικής συνδρομής που έχει χορηγηθεί, η Επιτροπή προβαίνει σε κατάλληλη εξέταση της περίπτωσης στα πλαίσια της εταιρικής σχέσης, ζητώντας ιδίως από το κράτος μέλος ή τις λοιπές αρμόδιες αρχές που αυτό ορίζει για την υλοποίηση της δράσης, να της υποβάλουν παρατηρήσεις εντός τακτής προθεσμίας.

2. Μετά την εξέταση αυτή, η Επιτροπή μπορεί να μειώσει ή αναστείλει τη συνδρομή για την εν λόγω δράση ή σχετικό μέτρο αν από την εξέταση επιβεβαιωθεί ότι υπάρχει παρατυπία ή σημαντική αλλαγή της φύσης ή των συνθηκών υλοποίησης της δράσης ή του μέτρου, για την οποία δεν ζητήθηκε η έγκριση της Επιτροπής.

[...]»

14 Τέλος, το άρθρο 25 του κανονισμού 4253/88 ορίζει τα εξής:

«1. Στα πλαίσια της εταιρικής σχέσης, η Επιτροπή και τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν την αποτελεσματική παρακολούθηση της εφαρμογής της συνδρομής των ταμείων σε επίπεδο κοινοτικών πλαισίων στήριξης και ειδικών ενεργειών (προγραμμάτων κ.λπ.) [...].

[...]

3. Οι επιτροπές παρακολούθησης δημιουργούνται στο πλαίσιο της εταιρικής σχέσης βάσει συμφωνίας μεταξύ του ενδιαφερόμενου κράτους μέλους και της Επιτροπής.

[...]

5. Η επιτροπή παρακολούθησης προσαρμόζει, εάν χρειάζεται, χωρίς να τροποποιεί το συνολικό ύψος της χορηγηθείσας κοινοτικής συνδρομής και στα πλαίσια των εναρμονισμένων ανά στόχο ορίων, τις λεπτομέρειες χορήγησης της χρηματοδοτικής συνδρομής οι οποίες είχαν εγκριθεί αρχικά, καθώς επίσης, σύμφωνα με τους διαθέσιμους πόρους και τους δημοσιονομικούς κανόνες, και το προβλεπόμενο σχέδιο χρηματοδότησης, περιλαμβανομένων των ενδεχόμενων μεταφορών μεταξύ κοινοτικών χρηματοδοτικών πηγών και των επακόλουθων τροποποιήσεων των ποσοστών παρέμβασης. Τα εναρμονισμένα ανά στόχο όρια που αναφέρονται ανωτέρω καθορίζονται από την Επιτροπή με τη διαδικασία του τίτλου VIII και περιλαμβάνονται στα κοινοτικά πλαίσια στήριξης.

Οι τροποποιήσεις αυτές κοινοποιούνται αμέσως στην Επιτροπή και στο ενδιαφερόμενο κράτος μέλος. Εφαρμόζονται μόλις επιβεβαιωθούν από την Επιτροπή και το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος. Η εν λόγω επιβεβαίωση δίδεται εντός είκοσι εργάσι-

μων ημερών από την παραλαβή της κοινοποίησης, η ημερομηνία της οποίας βεβαιώνεται από την Επιτροπή με απόδειξη παραλαβής.

Οι άλλες τροποποιήσεις αποφασίζονται από την Επιτροπή, σε συνεργασία με το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος, έπειτα από γνωμοδότηση της επιτροπής παρακολούθησης.

[...]»

15 Επιπλέον, σύμφωνα με το άρθρο 16, πρώτο εδάφιο, του εσωτερικού κανονισμού της Επιτροπής, όπως διατυπώθηκε με την απόφαση 93/492/Ευρατόμ, ΕΚΑΧ, ΕΟΚ της Επιτροπής, της 17ης Φεβρουαρίου 1993 (ΕΕ L 230, σ. 15), όπως τροποποιήθηκε με την απόφαση 95/148/ΕΚ, Ευρατόμ, ΕΚΑΧ, της Επιτροπής, της 8ης Μαρτίου 1995 (ΕΕ L 97, σ. 82), που έχει εφαρμογή στη συγκεκριμένη περίπτωση:

«Οι πράξεις που εγκρίνονται σε συνεδρίαση προσαρτώνται άρρηκτα, στη γλώσσα ή τις γλώσσες που είναι αυθεντικές, στα πρακτικά της συνεδρίασης της Επιτροπής κατά την οποία εγκρίθηκαν. Οι πράξεις αυτές κυρώνονται με την υπογραφή του Προέδρου και του Γενικού Γραμματέα στην πρώτη σελίδα των εν λόγω πρακτικών.»

16 Με αποφάσεις της 13ης Ιουλίου, 12ης Οκτωβρίου, 21ης Δεκεμβρίου 1994 και 8ης Μαΐου 1996, η Επιτροπή καθόρισε μια ενδεικτική κατανομή για το σύνολο των κοινοτικών πρωτοβουλιών για την περίοδο προγραμματισμού 1994-1999.

17 Στη συνέχεια η Ιταλική Δημοκρατία και η Επιτροπή αντάλλαξαν τακτικά επιστολές στο πλαίσιο της παρακολούθησης της υλοποιήσεως των κοινοτικών πρωτοβουλιών σ' αυτό το κράτος μέλος.

18 Για το έτος 1999, η Επιτροπή αποφάσισε να τροποποιήσει τις ενδεικτικές κατανομές των κοινοτικών πρωτοβουλιών προκειμένου να αποδεσμεύσει ποσό 100 εκατομμυρίων ECU προοριζόμενο για τη χρηματοδότηση μιας κοινοτικής πρωτοβουλίας συνισταμένης σε ειδικό πρόγραμμα ενίσχυσης υπέρ της ειρήνης και της συμφιλίωσης στη Βόρεια Ιρλανδία και στις μεθοριακές κομητείες της Ιρλανδίας (στο εξής: πρωτοβουλία Peace).

19 Η Επιτροπή, λαμβάνοντας υπόψη διάφορα κριτήρια και ειδικότερα το στάδιο εκτελέσεως των διαφόρων κοινοτικών πρωτοβουλιών στα κράτη μέλη, κατήρτισε πρόταση τροποποιήσεως της κατανομής των κοινοτικών πρωτοβουλιών υπό μορφή εγγράφου εργασίας που εγκρίθηκε από την επιτροπή διαχειρίσεως κατά τη συνεδρίασή της της 22ας Σεπτεμβρίου 1998.

20 Απ' αυτό το έγγραφο εργασίας προκύπτει ότι η αναδιανομή 100 εκατομμυρίων ECU υπέρ της πρωτοβουλίας Peace θα συνεπαγόταν για την Ιταλική Δημοκρατία μείωση κατά 44,7 εκατομμύρια ECU και σημαντικές μειώσεις για τη Γαλλική Δημοκρατία (18,1 εκατομμύρια ECU), το Ηνωμένο Βασίλειο (16,4 εκατομμύρια ECU), την Πορτογαλική Δημοκρατία (6,8 εκατομμύρια ECU) και την Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας (6 εκατομμύρια ECU).

21 Όσον αφορά την Ιταλική Δημοκρατία, η μείωση κατά 44,7 εκατομμύρια ECU αφορούσε τις πρωτοβουλίες Interreg (21 εκατομμύρια ECU), PME (17,8 εκατομμύρια ECU), URBAN (3,2 εκατομμύρια ECU), Leader (2 εκατομμύρια ECU) και Konver (0,7 εκατομμύρια ECU).

22 Στη συνέχεια, η νέα αυτή κατανομή αποφασίστηκε από την Επιτροπή στις 16 Δεκεμβρίου 1998 και κοινοποιήθηκε στην προσφεύγουσα με έγγραφο του Γενικού Γραμματέα της Επιτροπής της 19ης Ιανουαρίου 1999.

23 Η επιστολή είχε ως εξής:

«La Commissione europea ha approvato, nella riunione del 16 dicembre 1998, le modifiche alle ripartizioni indicative delle Iniziative comunitarie, sulle quali il competente Comitato di gestione aveva espresso parere favorevole il 22 settembre 1998. La decisione tiene conto del grado di avanzamento delle Iniziative e della necessità di reperire ulteriori risorse finanziarie per il 1999 in favore dell'Iniziativa "Peace and Reconciliation in Ireland and Northern Ireland".

La nuova tabella allegata sostituisce le analoghe tabelle accluse alla lettera del 13 luglio 1994 e 13 giugno 1996 del signor Williamson».

(Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ενέκρινε, κατά τη συνεδρίαση της 16ης Δεκεμβρίου 1998, τις τροποποιήσεις των ενδεικτικών κατανομών των κοινοτικών πρωτοβουλιών, σχετικά με τις οποίες η αρμόδια επιτροπή διαχείρισης είχε διατυπώσει ευνοϊκή γνώμη στις 22 Σεπτεμβρίου 1998. Η απόφαση λαμβάνει υπόψη το στάδιο υλοποιήσεως των πρωτοβουλιών και την ανάγκη εξεύρεσης άλλων οικονομικών πόρων για το 1999 υπέρ της πρωτοβουλίας «Peace and Reconciliation in Ireland and Northern Ireland».

Ο νέος συνημμένος πίνακας αντικαθιστά τους ανάλογους πίνακες που ήσαν συνημμένοι στις επιστολές της 13ης Ιουλίου 1994 και της 13ης Ιουνίου 1996 του κ. Williamson.)

24 Στην επιστολή είχε επισυναφθεί πίνακας με τον τίτλο «Stanziamenti indicativi per iniziativa comunitaria e per Stato membro (in MECU, prezzi 1999)» [ενδεικτική κατανομή ανά κοινοτική πρωτοβουλία και ανά κράτος μέλος (σε εκατομμύρια ECU, τιμές 1999)], όπου αναγραφόταν για κάθε κράτος μέλος το συνολικό ποσό που διατέθηκε σ' αυτό ενδεικτικώς καθώς και η κατανομή του ποσού αυτού μεταξύ των διαφόρων κοινοτικών πρωτοβουλιών. Για την Ιταλική Δημοκρατία ένας αστερίσκος

παρέπεμπε στην υποσημείωση ότι «tali stanziamenti potranno essere programmati nella loro totalità solo qualora lo Stato membro confermi il suo accordo ad una riduzione delle risorse programmate all'interno dell'Iniziativa PMI» (οι πιστώσεις αυτές δεν μπορούν να προγραμματιστούν εξ ολοκλήρου παρά μόνον όταν το κράτος μέλος θα επιβεβαιώσει ότι συμφωνεί για τη μείωση των πόρων που έχουν προγραμματιστεί στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας ΡΜΕ).

25 Με διατάξεις της 17ης Ιουνίου και της 1ης Ιουλίου 1999 του Προέδρου του Δικαστηρίου, επετράπη στο Ηνωμένο Βασίλειο και στην Ιρλανδία να παρέμβουν προς υποστήριξη των αιτημάτων της Επιτροπής.

Επί της ενστάσεως απαραδέκτου της προσφυγής που υπέβαλε η Ιρλανδία

26 Με το υπόμνημα παρεμβάσεως, η Ιρλανδία προβάλλει το απαράδεκτο της προσφυγής της Ιταλικής Δημοκρατίας, ισχυριζόμενη ότι ασκήθηκε μετά την πάροδο της προθεσμίας ασκήσεως της προσφυγής που προβλέπει το άρθρο 173, πέμπτο εδάφιο, της Συνθήκης και στρέφεται κατά πράξεως την οποία η Επιτροπή όφειλε να εκδώσει ως αρμόδια για την εκτέλεση του κοινοτικού προϋπολογισμού, ενώ το εν λόγω κράτος μέλος δεν αμφισβήτησε το γενικό προϋπολογισμό των Κοινοτήτων για το έτος 1999.

27 Πρέπει ωστόσο να τονιστεί ότι η Επιτροπή, η οποία είναι η καθής υπέρ της οποίας επετράπη στην Ιρλανδία να παρέμβει, δεν προέβαλε καμία ένσταση απαραδέκτου κατά της προσφυγής της Ιταλικής Δημοκρατίας· δέχθηκε μάλιστα ρητώς ότι, εν πάση περιπτώσει, η προσφυγή αυτή δεν ασκήθηκε εκπρόθεσμα.

28 Σύμφωνα με το άρθρο 37, τέταρτο εδάφιο, του Οργανισμού ΕΚ του Δικαστηρίου, η παρέμβαση έχει ως αντικείμενο την υποστήριξη των αιτημάτων του ενός των διαδίκων. Επιπλέον, σύμφωνα με το άρθρο 93, παράγραφος 4, του Κανονισμού Δια-

δικασίας, ο παρεμβαίνων αποδέχεται τη δίκη στο στάδιο που αυτή βρίσκεται κατά τον χρόνο της παρεμβάσεώς του.

29 Επομένως, η Ιρλανδία, παρεμβαίνουσα, δεν νομμοποιείται να προβάλει ένσταση απαραδέκτου και συνεπώς δεν χρειάζεται το Δικαστήριο να αποφανθεί επί της ενστάσεως αυτής (βλ. αποφάσεις της 24ης Μαρτίου 1993, C-313/90, CIRFS κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 1993, σ. I-1125, σκέψεις 20 έως 22, και της 15ης Νοεμβρίου 1993, C-225/91, Matra κατά Επιτροπής, Συλλογή 1993, σ. I-3203, σκέψη 12).

30 Ωστόσο, πρέπει να εξεταστεί αυτεπαγγέλτως, βάσει του άρθρου 92, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας, αν η προσφυγή ασκήθηκε εκπροθέσμως.

31 Αρκεί ωστόσο να διαπιστωθεί ότι η Ιταλική Δημοκρατία έλαβε στις 20 Ιανουαρίου 1999 την από 19 Ιανουαρίου 1999 επιστολή του Γενικού Γραμματέα της Επιτροπής, με την οποία ενημερώθηκε σχετικά με την προσβαλλόμενη απόφαση, και ότι η προθεσμία ασκήσεως της προσφυγής, λαμβανομένης υπόψη της κατά δέκα ημέρες παρεκτάσεως της προθεσμίας λόγω αποστάσεως, η οποία ορίζεται στο άρθρο 1, τρίτη περίπτωση, του παραρτήματος II του Κανονισμού Διαδικασίας, όπως ίσχυε κατά την ημερομηνία ασκήσεως της προσφυγής, έληγε στις 30 Μαρτίου 1999. Κατά συνέπεια, η προσφυγή, που πρωτοκολλήθηκε στις 29 Μαρτίου 1999, δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι ασκήθηκε εκπρόθεσμα.

Επί της ουσίας

Επί του αντικειμένου της προσφυγής

32 Από τη δικογραφία προκύπτει ότι, ναι μεν η Ιταλική Δημοκρατία ζήτησε την ακύρωση της προσβαλλομένης αποφάσεως και, «ενδεχομένως», την ακύρωση των λοι-

πών πράξεων και αποφάσεων που συνδέονται με αυτήν, πλην όμως αυτή η ενδεχόμενη επέκταση της προσφυγής σε άλλες αποφάσεις πλην εκείνης που εκδόθηκε στις 16 Δεκεμβρίου 1998 αντικατοπτρίζει στην πραγματικότητα την αβεβαιότητα στην οποία τελούσε αρχικώς η προσφεύγουσα, όσον αφορά την πράξη στην οποία περιείχετο η απόφαση περί αναδιαθέσεως ορισμένων χρηματοδοτήσεων που είχαν αποτελέσει αντικείμενο ενδεικτικής κατανομής με την οποία αυτές της είχαν χορηγηθεί. Αφ' ης στιγμής προέκυψε ότι η προσβαλλόμενη απόφαση είχε πράγματι εκδοθεί κατά τη συνεδρίαση της 16ης Δεκεμβρίου 1998 της Επιτροπής, η Ιταλική Δημοκρατία δεν συνέχισε να βάλλει κατά των λοιπών πράξεων που συνδέονται με την απόφαση αυτή.

33 Επομένως, πρέπει να θεωρηθεί ότι, υπό την τελική της μορφή, η προσφυγή στρέφεται αποκλειστικά κατά της προσβαλλομένης αποφάσεως.

Επί της φύσεως της προσβαλλομένης αποφάσεως

34 Η Επιτροπή υποστηρίζει ότι η προσβαλλόμενη απόφαση πρέπει να ερμηνευθεί, αφενός, ως συνιστάμενη σε αναδιανομή των χρηματοδοτικών συνδρομών που χορηγούνται στις κοινοτικές πρωτοβουλίες μεταξύ των κρατών μελών, αντιστοιχούσα, όσον αφορά την Ιταλική Δημοκρατία, σε μείωση κατά 44,7 εκατομμυρίων ECU του ενδεικτικού ανωτάτου ορίου των χρηματοδοτήσεων που είναι ενδεχομένως διαθέσιμες για την προσφεύγουσα για την εκτέλεση των προγραμμάτων κοινοτικής πρωτοβουλίας. Φρονεί ότι η μείωση αυτή, η οποία, βάσει του άρθρου 12, παράγραφος 4, του κανονισμού 2052/88, αφορά ενδεικτικά ποσά και δεν απαιτεί την συναίνεση των κρατών μελών, είναι εν προκειμένω ύψους μικρότερου από εκείνο των χρηματοδοτήσεων που περιλαμβάνονται στην αρχική κατανομή και δεν έχουν ακόμα χορηγηθεί και συνεπώς δεν επηρεάζει τα ποσά τα οποία, κατ' εφαρμογήν των άρθρων 14 και 20 του κανονισμού 4253/88, έχουν ήδη χορηγηθεί στην Ιταλική Δημοκρατία.

35 Η Επιτροπή ισχυρίζεται ότι η προσβαλλόμενη απόφαση έχει, αφετέρου, ως αντικείμενο την τροποποίηση της κατανομής των πιστώσεων μεταξύ των κοινοτικών

πρωτοβουλιών που ενδιαφέρουν την Ιταλική Δημοκρατία. Υπογραμμίζει ωστόσο ότι η δεύτερη αυτή φάση, η οποία επηρεάζει ήδη χορηγηθείσες συνδρομές και προϋποθέτει συνεπώς την προηγούμενη συναίνεση της προσφεύγουσας, δεν έχει για την τελευταία αυτή παρά την αξία προτάσεως.

36 Κατά την Επιτροπή, η προσβαλλόμενη απόφαση αποτελεί συνεπώς «άτυπη» πράξη, απλό έγγραφο εργασίας και δεν συνιστά απόφαση, υπό την έννοια του άρθρου 189 της Συνθήκης ΕΚ (νυν άρθρου 249 ΕΚ), υποκείμενη στον τύπο που ισχύει για τις πράξεις τις οποίες αφορά το άρθρο αυτό.

37 Από τα στοιχεία της δικογραφίας, ιδίως από τα υπομνήματα αντικρούσεως και ανταπαντήσεως της Επιτροπής, προκύπτει ωστόσο ότι, ναι μεν η εφαρμογή της προτάσεως που έγινε στην Ιταλική Δημοκρατία, η οποία προϋποθέτει τη μείωση ήδη χορηγηθεισών χρηματοδοτήσεων, απαιτούσε τη συμφωνία της τελευταίας αυτής, πλην όμως η Επιτροπή φρονεί ότι η έλλειψη συμφωνίας της Ιταλικής Δημοκρατίας θα είχε ως αποτέλεσμα, εν πάση περιπτώσει, τη μείωση κατά το ίδιο ποσό των 44,7 εκατομμυρίων ECU των συνδρομών που διατέθηκαν για άλλες πρωτοβουλίες ενδιαφέρουσες το ίδιο κράτος μέλος.

38 Περαιτέρω, από το κείμενο της ανακοινώσεως της 9ης Δεκεμβρίου 1998, σχετικά με τις ενδεικτικές χορηγήσεις ανά κοινοτική πρωτοβουλία και ανά κράτος μέλος, επί του οποίου η Επιτροπή διασκέφθηκε κατά την 1413η συνεδρίασή της στο Στρασβούργο στις 16 Δεκεμβρίου 1998, προκύπτει ότι προτάθηκε στην Επιτροπή να εκδώσει «απόφαση περί τροποποιήσεως του ενδεικτικού συνολικού ποσού που καθορίστηκε ανά κράτος μέλος και ανά πρωτοβουλία, σύμφωνα με τον (συνημμένο) πίνακα 2». Η Επιτροπή οδηγήθηκε έτσι «να εγκρίνει το ενδεικτικό συνολικό ποσό των κοινοτικών πρωτοβουλιών που καθορίζονται ανά κράτος μέλος και ανά πρωτοβουλία, σύμφωνα με τον συνημμένο πίνακα 2».

39 Αυτός όμως ο πίνακας 2, ο οποίος και μόνο αποτέλεσε αντικείμενο εγκρίσεως, περιορίζεται στην παρουσίαση, υποβάλλοντάς τη στην εκτίμηση των κρατών μελών, μιας νέας κατανομής των ενδεικτικών χορηγήσεων ανά κοινοτική πρωτοβουλία και ανά κράτος μέλος. Αντιθέτως, ο πίνακας 1, που επίσης προσαρτάται στην ανακοί-

νωση αυτή και από τον οποίο προκύπτει μείωση κατά 44,7 εκατομμυρίων ECU του ποσού που χορηγείται στην Ιταλία, δεν εγκρίθηκε τυπικώς από την Επιτροπή.

40 Από το σύνολο των στοιχείων αυτών πρέπει να συναχθεί ότι η επίδικη απόφαση αποτελεί, αντίθετα προς τα υποστηριζόμενα από την Επιτροπή, απόφαση υπό την έννοια του άρθρου 189 της Συνθήκης και ότι αυτή αφορά στην πραγματικότητα μόνο τα ποσά τα οποία, στο πλαίσιο εκάστης των πρωτοβουλιών, δεν έχουν ακόμη αποτελέσει αντικείμενο αποφάσεως χορηγήσεως χρηματοδοτικών συνδρομών. Η προσβαλλόμενη απόφαση δεν έχει συνεπώς περιεχόμενο τη μείωση κατά 44,7 εκατομμυρίων ECU των ενδεικτικών ποσών που χορηγούνται ανά κοινοτική πρωτοβουλία στην Ιταλική Δημοκρατία υπό τους όρους του πίνακα 2, αλλά τη μείωση κατά το ποσό αυτό του τμήματος της αρχικώς προβλεφθείσας για το εν λόγω κράτος μέλος ενδεικτικής κατανομής, για το οποίο δεν είχαν ακόμη χορηγηθεί κοινοτικά κεφάλαια.

Επί της παραβάσεως των ουσιωδών τύπων

41 Η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι η προσβαλλόμενη απόφαση είναι ανυπόστατη ή απολύτως άκυρη, καθόσον, αφενός, δεν περιλαμβάνεται, εξ όσων γνωρίζει, σε καμία πράξη φέρουσα την ημερομηνία κατά την οποία η Επιτροπή διασκέφθηκε σχετικώς και, αφετέρου, μόνον από την επιστολή της 19ης Ιανουαρίου 1999 του Γενικού Γραμματέα της Επιτροπής μπορεί να γίνει γνωστό το περιεχόμενό της. Ακόμη και αν υποτεθεί ότι η επιστολή αυτή συνιστά το υλικό υπόθεμα της εν λόγω αποφάσεως, η απόφαση αυτή είναι ελαττωματική, καθόσον δεν φέρει ούτε την υπογραφή του Προέδρου της Επιτροπής ούτε την υπογραφή μέλους της Επιτροπής και δεν συνοδεύεται από επαρκή αιτιολογία, κατά παράβαση του άρθρου 190 της Συνθήκης ΕΚ (νυν άρθρου 253 ΕΚ).

42 Από τα έγγραφα που προσκόμισε η Επιτροπή συνημμένα στο υπόμνημα αντικρούσεως προκύπτει ότι η προσβαλλόμενη απόφαση ελήφθη κατά τη συνεδρίαση της 16ης Δεκεμβρίου 1998 της Επιτροπής, κατά την οποία αυτή ενέκρινε την ανα-

κοίνωση της 9ης Δεκεμβρίου 1998 με την οποία της προτάθηκε μια νέα κατανομή των ενδεικτικών χορηγήσεων ανά κοινοτική πρωτοβουλία και ανά κράτος μέλος.

43 Ωστόσο, ναι μεν η πρώτη σελίδα του πρακτικού της εν λόγω συνεδριάσεως φέρει την υπογραφή μιας αρχής εξουσιοδοτημένης να εκπροσωπεί το θεσμικό όργανο, πλην όμως ο πίνακας που αφορά την τροποποίηση των ενδεικτικών κατανομών των πιστώσεων σχετικά με τις κοινοτικές πρωτοβουλίες μεταξύ των κρατών μελών δεν προσαρτήθηκε άρρηκτα στο εν λόγω πρακτικό, αντίθετα προς τις απαιτήσεις του άρθρου 16, πρώτο εδάφιο, του εσωτερικού κανονισμού της Επιτροπής· ομοίως ο πίνακας αυτός δεν φέρει υπογραφή.

44 Η Επιτροπή δεν αμφισβήτησε τα περιστατικά αυτά με το υπόμνημα ανταπαντήσεως, αλλά περιορίστηκε να απαντήσει, και κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, ότι οι διατυπώσεις αυτές δεν αποτελούσαν προϋπόθεση του κύρους μιας πράξεως όπως η προσβαλλόμενη απόφαση, την οποία η Επιτροπή θεωρεί άτυπη, και ότι η μη τήρηση των διατυπώσεων αυτών δεν παρουσίαζε εν πάση περιπτώσει τόσο προφανή σοβαρότητα ώστε η προσβαλλόμενη απόφαση να πρέπει να θεωρηθεί νομικώς ανυπόστατη.

45 Συγκεκριμένα, το Δικαστήριο έχει ήδη κρίνει ότι ελαττώματα ανάλογα με εκείνα που παρουσιάζει η προσβαλλόμενη απόφαση, ήτοι αφορώντα την έλλειψη κυρώσεως της πράξεως, χωρίς να αμφισβητείται σοβαρά ότι η Επιτροπή πράγματι αποφάσισε να υιοθετήσει το επίδικο διατακτικό, δεν παρουσιάζουν τέτοια σοβαρότητα ώστε η απόφαση να μπορεί να θεωρηθεί ανυπόστατη (βλ. απόφαση της 15ης Ιουνίου 1994, C-137/92 P, Επιτροπή κατά BASF κ.λπ., Συλλογή 1994, σ. I-2555, σκέψεις 48 έως 53). Ωστόσο, το Δικαστήριο έχει επίσης κρίνει ότι τα ελαττώματα αυτά μπορούν να συνεπάγονται την ακυρότητα μιας αποφάσεως λόγω παραβάσεως ουσιωδών τύπων (προπαρατεθείσα απόφαση Επιτροπή κατά BASF κ.λπ., σκέψεις 72 έως 78).

46 Η Ιταλική Δημοκρατία όμως δεν υποστηρίζει μόνον ότι η προσβαλλόμενη απόφαση είναι ανυπόστατη, πράγμα το οποίο εν προκειμένω δεν μπορεί να γίνει δεκτό από το Δικαστήριο, αλλά και ότι πρέπει να ακυρωθεί λόγω παραβάσεως ουσιώδους τύπου.

47 Όπως έχει ήδη κρίνει το Δικαστήριο με την απόφασή του της 6ης Απριλίου 2000, C-286/95 P, Επιτροπή κατά ICI (Συλλογή 2000, σ. I-2341, σκέψη 42), συνιστά παράβαση ουσιώδους τύπου η έλλειψη και μόνον κυρώσεως μιας πράξεως, χωρίς να χρειάζεται να αποδειχθεί, επιπλέον, ότι η πράξη έχει και άλλο ελάττωμα ή ότι η έλλειψη κυρώσεως προκάλεσε ζημία σε εκείνον που την επικαλείται. Επιπλέον, είναι απαραίτητο η κύρωση της πράξεως να προηγείται της κοινοποιήσεώς της, διότι άλλως θα υφίσταται πάντοτε ο κίνδυνος να μην ταυτίζεται το κοινοποιηθέν κείμενο με το κείμενο που ενέκρινε η Επιτροπή (προπαρατεθείσα απόφαση Επιτροπή κατά ICI, σκέψη 62).

48 Επομένως, δεδομένου ότι δεν προσαρτήθηκε άρρηκτα στο πρακτικό της συνεδριάσεως της 10ης Δεκεμβρίου 1998, σύμφωνα με τις απαιτήσεις του άρθρου 16, πρώτο εδάφιο, του εσωτερικού κανονισμού της Επιτροπής, η προσβαλλόμενη απόφαση δεν μπορεί να θεωρηθεί δεόντως κυρωθείσα. Κατά συνέπεια, είναι ελαττωματική λόγω παραβάσεως ουσιώδους τύπου και πρέπει να ακυρωθεί για τον λόγο αυτό και μόνο.

49 Υπό τις συνθήκες αυτές, παρέλκει η εξέταση των λοιπών λόγων της προσφυγής.

Επί των δικαστικών εξόδων

50 Κατά το άρθρο 69, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα, εφόσον υπήρχε σχετικό αίτημα του νικήσαντος διαδίκου. Δεδομένου η Ιταλική Δημοκρατία ζήτησε την καταδίκη της Επιτροπής και η τελευταία αυτή ηττήθηκε, πρέπει να καταδικασθεί στα δικαστικά έξοδα. Κατ' εφαρμογήν της παραγράφου παράγραφος 4, πρώτο εδάφιο, της ίδιας διατάξεως, η Ιρλανδία και το Ηνωμένο Βασίλειο, που παρενέβησαν στη δίκη, θα φέρουν τα δικαστικά τους έξοδα.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (έκτο τμήμα)

αποφασίζει:

1) **Ακυρώνει την απόφαση της Επιτροπής της 16ης Δεκεμβρίου 1998 περί εγκρίσεως των τροποποιήσεων της ενδεικτικής κατανομής των κοινοτικών πρωτοβουλιών, που κοινοποιήθηκε στην Ιταλική Δημοκρατία με επιστολή του Γενικού Γραμματέα της Επιτροπής της 19ης Ιανουαρίου 1999.**

2) **Καταδικάζει την Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων στα δικαστικά έξοδα.**

3) **Η Ιρλανδία και το Ηνωμένο Βασίλειο της Μεγάλης Βρετανίας και της Βόρειας Ιρλανδίας θα φέρουν τα δικαστικά τους έξοδα.**

Colneric Gulmann Puissochet

Schintgen Σκουρής

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 30 Ιανουαρίου 2002.

Ο Γραμματέας

R. Grass

Η Πρόεδρος του έκτου τμήματος

F. Macken